FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM
(första avdelningen i utökad sammansättning)
den 22 mars 2000 *

I de förenade målen T-125/97 och T-127/97,

The Coca-Cola Company, Wilmington, Delaware (Förenta staterna), företrätt av advokaten M. Siragusa, Rom, och advokaten N. Levy, England och Wales, delgivningsadress: advokatbyrån Elvinger och Hoss, 15, Côte d'Eich, Luxemburg,

Coca-Cola Enterprises Inc., Atlanta, Georgia (Förenta staterna), företrätt av P. Lasok, QC, och M. Reynolds, solicitor, England och Wales, delgivningsadress: advokatbyrån Zeyen, Beghin et Feider, 56—58, rue Charles Martel, Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av W. Wils, rättstjänsten, i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: engelska.

med stöd av

The Virgin Trading Company Ltd, London (Förenade kungariket), företrätt av I. Forrester, QC, Skottland, delgivningsadress: advokatbyrån A. May, 31, Grand-rue, Luxemburg,

och

Förbundsrepubliken Tyskland, företrädd av W.-D. Plessing, Ministerialrat, förbundsfinansministeriet, och C.-D. Quassowski, Regierungsdirektor vid samma ministerium, båda i egenskap av ombud, Graurheindorfarstraße 108, Bonn (Tyskland),

intervenienter,

angående en talan om ogiltigförklaring av en del av motiveringen till kommissionens beslut 97/540/EG av den 22 januari 1997, som förklarar en koncentration förenlig med den gemensamma marknaden och med EES-avtalets funktion (ärende nr IV/M.794 — Coca-Cola/Amalgamated Beverages GB) (EGT L 218, s. 15),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(första avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av ordföranden B. Vesterdorf samt domarna V. Tiili, J. Pirrung, A.W.H. Meij och M. Vilaras,

justitiesekreterare: H. Jung,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 8 juli 1999,

följande

Dom

Parterna

1 Sökanden, The Coca-Cola Company (nedan kallat TCCC), och det enligt engelsk rätt bildade bolaget Cadbury Schweppes plc (nedan kallat CS) innehar rättigheterna till olika märken av kolsyrade läskedrycker som marknadsförs i Storbritannien och i andra länder. De levererar de koncentrat och de ingredienser som används för att framställa drycker som marknadsförs under dessa märken till oberoende tapperier och ger dessa tillåtelse att distribuera bolagens drycker inom ett bestämt område.

2 Amalgamated Beverages Great Britain (nedan kallat ABGB) är ett dotterbolag till TCCC och CS med uppgift att sköta tappning, distribution, reklam och marknadsföring av bolagens drycker. ABGB bedrev denna verksamhet genom sitt dotterbolag Coca-Cola & Schweppes Beverages Limited (nedan kallat CCSB).

3 Coca-Cola Enterprises Inc. (nedan kallat CCE) är världens största tapperi för de produkter som TCCC framställer. CCE bildades år 1986, då TCCC började konsolidera den tapperiverksamhet som företaget bedrev i USA och allmänheten erbjöds att köpa 51 procent av CCE:s aktier. Vid sidan av bolagets verksamhet i

USA blev CCE efter en rad företagsköp från och med år 1993 TCCC:s tapperi i Belgien, Nederländerna och Frankrike.

Bakgrund och tillämpliga bestämmelser

4 De förevarande målen ingår i ett större sammanhang av konkurrensförfaranden som kommissionen har inlett enligt artiklarna 85 och 86 i EG-fördraget (nu artiklarna 81 EG och 82 EG), och som inbegriper TCCC och/eller bolagets tapperier i Europa. Bakgrunden till det första målet är ett förfarande som inleddes i september 1987 enligt artikel 86 i fördraget mot ett italienskt dotterbolag till TCCC, The Coca-Cola Export Corporation (nedan kallat TCCEC), i vilket kommissionen ansåg att TCCEC innehade en dominerande ställning på marknaden för kolsyrade läskedrycker med colasmak (nedan kallade coladrycker). Även om TCCEC under detta förfarande ifrågasatte förekomsten av en relevant marknad för coladrycker och bolagets påstådda dominerande ställning på denna marknad, åtog sig bolaget att iaktta vissa särskilda förpliktelser rörande de avtal som det har ingått med distributörer i medlemsstaterna (se pressmeddelande IP/90/7). CCE ingick samma åtagande i det beslut som är föremål för förevarande talan.

5 Det framgår av handlingarna i målet att TCCC:s påstådda dominerande ställning på marknaden för coladrycker på nytt blev aktuell efter ett klagomål om överträdelse av artikel 86 i fördraget som ingavs år 1993... [1] mot TCCC:s dotterbolag, det franska tapperiet Coca-Cola Beverages SA (nedan kallat CCBSA). Det framgår vidare av handlingarna i målet att kommissionen i augusti 1995 hade gjort gällande att CCBSA dominerade den franska marknaden för coladrycker och att bolaget hade gjort sig skyldigt till missbruk i den mening som avses i artikel 86 i fördraget.

1 — Utelämnade hemliga uppgifter.

6 Den 9 augusti 1996 mottog kommissionen en anmälan från CCE enligt rådets förordning (EEG) nr 4064/89 av den 21 december 1989 om kontroll av företagskoncentrationer (EGT L 395, s. 1; svensk specialutgåva, annex, s. 16).

7 Den anmälda transaktionen avsåg avtalet mellan CS och TCCC om att likvidera ABGB genom försäljning av de bägge bolagens aktier i ABGB till CCE, som vid den aktuella tidpunkten inte bedrev någon verksamhet i Storbritannien.

8 Genom beslut 97/540/EG av den 22 januari 1997 förklarade kommissionen den anmälda transaktionen förenlig med den gemensamma marknaden, i enlighet med artikel 8.2 i förordning nr 4064/89 och med EES-avtalets funktion (ärende IV/M.794 — Coca-Cola/Amalgamated Beverages GB) (EGT L 218, s. 15, nedan kallat beslutet eller det ifrågasatta beslutet).

9 I beslutets motivering konstaterade kommissionen bland annat för det första att TCCC har möjlighet att utöva avgörande inflytande på CCE och kontrollerar följaktligen detta bolag i den mening som avses i artikel 3.3 i förordning nr 4064/89, för det andra att de coladrycker som säljs i Storbritannien utgör den relevanta marknaden för att bedöma den anmälda koncentrationen samt för det tredje att CCSB innehar en dominerande ställning på den brittiska marknaden för cola-drycker. Kommissionen drog emellertid följande slutsats (punkt 214):

"Fastän den föreslagna transaktionen alltså leder till en strukturell förändring som också kan medföra en förändring i CCSB:s beteende på marknaden... [är det

inte möjligt] att i tillräcklig grad göra åtskillnad mellan de möjligheter som direkt härrör från den föreslagna transaktionen och de möjligheter som redan föreligger inom CCSB:s nuvarande struktur för att man skall kunna dra slutsatsen att den föreslagna transaktionen leder till en förstärkning av CCSB:s dominerande ställning på colamarknaden i Storbritannien enligt artikel 2 [i förordning nr 4064/89]."

10 I beslutet anförde kommissionen vidare att CCE hade åtagit sig att, så länge som det kontrollerade CCSB, se till att detta bolag iakttog samma åtaganden som TCCEC ingick år 1989 (se ovan, punkt 4), vilka bestod i att avhålla sig från visst handelsbruk som betraktas som olagligt när det begagnas av ett företag som innehar en dominerande ställning. I punkt 212 i beslutet heter det att "detta åtagande skulle undanröja en del av de farhågor som tredje man gett uttryck för under förfarandet".

Förfarandet

11 Det är mot bakgrund av dessa omständigheter som TCCC och CCE, genom ansökningar som gavs in till förstainstansrättens kansli den 22 april 1997, har väckt talan om ogiltigförklaring av beslutet (målen T-125/97 och T-127/97).

12 Genom handlingar som gavs in till förstainstansrättens kansli den 2 juni 1997 framställde kommissionen en invändning om rättegångshinder. CCE och TCCC inkom den 5 respektive den 8 september 1997 med yttranden över denna invändning.

13 Genom ansökningar som gavs in till förstainstansrättens kansli den 29 september 1997 ansökte Virgin Trading Company Ltd (nedan kallat Virgin) om att få intervenera i de båda målen till stöd för kommissionens yrkanden.

14 Genom skrivelser av den 16 oktober 1997 bestred TCCC och CCE att Virgin hade intresse av att intervenera samt framställde, i enlighet med artikel 116.2 i rättegångsreglerna, yrkanden om konfidentiell behandling av vissa handlingar som ingetts till förstainstansrätten i samband med de förevarande målen.

15 Genom skrivelser av den 30 oktober 1997 ansökte Förbundsrepubliken Tyskland om att få intervenera i de båda målen till stöd för kommissionens yrkanden.

16 Genom ansökningar som gavs in till förstainstansrättens kansli den 3 november 1997 ansökte CCE och TCCC om att få intervenera i målen T-125/97 och T-127/97 till stöd för varandras yrkanden.

17 Genom skrivelser av den 10 november 1997 anförde kommissionen att TCCC:s och CCE:s yrkanden om konfidentiell behandling inte var motiverade med avseende på Virgins interventionsansökan och att det inte kan förordnas om konfidentiell behandling gentemot Förbundsrepubliken Tyskland.

18 Genom skrivelse av den 12 november 1997 motsatte sig kommissionen CCE:s och TCCC:s ovannämnda interventionsansökningar.

19 Genom skrivelser som gavs in till förstainstansrättens kansli den 19 respektive den 21 november 1997 framställde CCE och TCCC yrkanden om ömsesidig konfidentiell behandling av vissa av deras handlingar.

20 Genom skrivelse av den 7 juli 1998 åberopade TCCC, till stöd för att bolagets talan skall tas upp till sakprövning, handlingar från vissa konkurrensmyndigheter för att visa att det ifrågasatta beslutet, och särskilt konstaterandena däri avseende definitionen av den relevanta marknaden, redan hade beaktats av domstolar och konkurrensmyndigheter i Frankrike, Italien och Litauen till skada för bolagets intressen... Genom skrivelse av den 28 augusti 1998 tog kommissionen ställning till innehållet i dessa handlingar.

21 Genom beslut av den 18 mars 1999 biföll ordföranden på förstainstansrättens första avdelning Virgins och Förbundsrepubliken Tysklands ansökningar om att få intervenera i de båda målen och avslog TCCC:s och CCE:s interventionsansökningar.

22 Genom samma beslut bifölls TCCC:s och CCE:s yrkanden om ömsesidig konfidentiell behandling interimistiskt med avseende på prövningen av invändningen om rättegångshinder.

23 Genom beslut av förstainstansrätten den 9 april 1999 hänsköts målet till den första avdelningen i utökad sammansättning.

24 På grundval av referentens rapport beslutade rätten att inleda den muntliga förhandlingen för att pröva invändningen om rättegångshinder. Som en processledningsåtgärd enligt artikel 64 i rättegångsreglerna anmodades kommissionen och CCE att skriftligen besvara vissa frågor. Kommissionen anmodades även att inkomma med protokollet från Rådgivande kommitténs sammanträde den 7 januari 1997 samt alla andra handlingar som tillställts kommitténs ledamöter i samband med detta sammanträde. Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens muntliga frågor vid sammanträdet den 8 juli 1999.

25 I enlighet med artikel 50 i rättegångsreglerna beslutar rätten att målen T-125/97 och T-127/97 skall förenas vad gäller domen.

Parternas yrkanden

26 TCCC har i sin ansökan yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara beslutet i den mån kommissionen däri fastslår att utbudet av coladrycker i Storbritannien utgör en relevant marknad, att CCSB innehar en

dominerande ställning på den marknaden, och att TCCC kontrollerar CCE i den mening som avses i artikel 3.3 i rådets förordning nr 4064/89,

i andra hand,

— ogiltigförklara beslutet i dess helhet i den mån detta är nödvändigt för att ogiltigförklara de ovannämnda konstaterandena och fastslå att CCE:s förvärv av ABGB är tillåtet i enlighet med artikel 10.6 i förordning nr 4064/89,

och i varje fall,

— ogiltigförklara det åtagande som CCE ingick gentemot kommissionen den 17 februari 1997 samt det konstaterande på grundval av vilket kommissionen begärde och erhöll detta åtagande, nämligen att CCSB innehar en dominerande ställning på en relevant marknad som utgörs av utbudet av coladrycker i Storbritannien,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna,

— vidta varje annan åtgärd som den finner lämplig.

27 I sitt yttrande över invändningen om rättegångshinder har TCCC yrkat att rätten skall dels antingen ogilla denna invändning eller fastslå att åtagandet samt kommissionens omtvistade konstateranden i det ifrågasatta beslutet saknar rättsverkningar, dels förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna i enlighet med artikel 87.3 i rättegångsreglerna.

28 CCE har i sin ansökan yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara beslutet i den mån kommissionen däri fastslår att TCCC kontrollerar CCE i den mening som avses i artikel 3.3 i förordning nr 4064/89, att utbudet av coladrycker i Storbritannien utgör en avgränsad marknad, samt att CCSB innehar en dominerande ställning på den marknaden,

i andra hand,

— ogiltigförklara de "beslut i beslutet" vilkas innebörd är att TCCC kontrollerar CCE i den mening som avses i artikel 3.3 i förordning nr 4064/89, att utbudet av coladrycker i Storbritannien utgör en avgränsad marknad, samt att CCSB innehar en dominerande ställning på marknaden för coladrycker i Storbritannien,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

29 I sitt yttrande över invändningen om rättegångshinder har CCE yrkat att rätten skall ta upp bolagets talan till sakprövning och i varje fall förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna i enlighet med artikel 87.3 i rättegångsreglerna.

30 Kommissionen har i båda målen yrkat att förstainstansrätten skall

— avvisa talan,

— förplikta sökandena att ersätta rättegångskostnaderna.

31 Virgin har i sina interventionsinlagor, som gavs in den 12 maj 1999, yrkat att förstainstansrätten skall

— avvisa talan,

— förplikta sökandena att ersätta rättegångskostnaderna.

32 Förbundsrepubliken Tyskland har i sina interventionsinlagor, som gavs in den 12 maj 1999, yrkat att förstainstansrätten skall avvisa sökandenas talan.

Invändningen om rättegångshinder

Parternas argument i mål T-125/97

33 TCCC har gjort gällande att bolaget är direkt och personligen berört av det ifrågasatta beslutet och att detta utgör en rättsakt mot vilken talan kan väckas i den mening som avses i artikel 173 fjärde stycket i EG-fördraget (nu artikel 230 fjärde stycket EG i ändrad lydelse).

34 TCCC har beträffande bolagets talerätt för det första anfört att det är uppenbart att bolaget är berört av det ifrågasatta beslutet. Kommissionens huvudsakliga ståndpunkt, enligt vilken CCSB som enda brittiska tapperi för TCCC:s produkter innehar en dominerande ställning på marknaden för coladrycker i Storbritannien, grundar sig på det förhållandet att CCSB tappar och distribuerar det bolagets produkt, det vill säga "Coca-Cola". För det andra har TCCC gjort gällande att såväl påståendet om att CCSB innehar en dominerande ställning som CCE:s åtagande kommer att medföra en avsevärd begränsning av CCSB:s kommersiella beteende, vilket skadar försäljningen av TCCC:s produkter.

35 Slutligen har TCCC anfört att om det fanns grund för kommissionens ifrågasatta konstaterande av att TCCC kontrollerar CCE, skulle detta innebära att TCCC är direkt och personligen berört av det ifrågasatta beslutet (domstolens dom av den 29 mars 1979 i mål 113/77, NTN Toyo Bearing m.fl. mot rådet, REG 1979, s. 1185, punkt 9, svensk specialutgåva, volym 4, s. 415, och av den 28 februari 1984 i de förenade målen 228/82 och 229/82, Ford mot kommissionen, REG 1984, s. 1129, punkt 13).

36 Vad beträffar frågan huruvida det föreligger en rättsakt mot vilken talan kan väckas, har TCCC anfört att konstaterandet i beslutet av en dominerande

ställning medför betydande och varaktiga följder för CCSB, vilka kan ha skadliga rättsverkningar i den mening som avses i domstolens dom av den 11 november 1981 i mål 60/81, IBM mot kommissionen (REG 1981, s. 2639, svensk specialutgåva, volym 6, s. 225, nedan kallad domen i målet IBM).

37 För det första innebär detta konstaterande att CCSB åläggs ett "särskilt ansvar", så att ett beteende som i allmänhet anses vara tillåtet på den ifrågavarande marknaden kan anses utgöra ett missbruk av dominerande ställning, vilket i föreliggande fall medför att CCSB:s kommersiella handlingsfrihet begränsas.

38 För det andra skulle detta konstaterande kunna användas av kommissionen i pågående och framtida ärenden. TCCC har i detta sammanhang anfört att bolaget inte känner till något fall där kommissionen har ändrat sin ståndpunkt i fråga om definitionen av marknaden eller förekomsten av en dominerande ställning i efterföljande ärenden rörande samma företag (kommissionens beslut 80/182/EEG av den 28 november 1979 (IV/29.672 — Floral) och 82/203/EEG av den 27 november 1981 (IV/30.188 — Moët et Chandon (London) Ltd) om ett förfarande enligt artikel 85 i EEG-fördraget (EGT L 39, 1980, s. 51, respektive EGT L 94, 1982, s. 7)). Enligt TCCC är risken för att det väcks talan mot både TCCC och CCSB inte hypotetisk. Virgin Cola Company, som är konkurrent till TCCC, har nämligen gett in ett klagomål till kommissionen angående missbruk av dominerande ställning i Förenade kungariket i strid med artikel 86 i fördraget. Konstaterandet i det ifrågasatta beslutet av att CCSB innehar en dominerande ställning medför sålunda att TCCC fråntas möjligheten att bestrida denna anmärkning som Virgin Cola Company har anfört i sitt klagomål. Likaså inledde kommissionen i augusti 1995 ett förfarande mot CCBSA och gjorde gällande att detta bolag hade missbrukat sin dominerande ställning på den franska marknaden för coladrycker. Den avgörande frågan om definitionen av marknaden lämnades emellertid öppen i avvaktan på utgången av det förfarande som ledde till antagandet av det ifrågasatta beslutet.

39 TCCC har tillagt att det omtvistade konstaterandet kan öka sannolikheten för att bolaget åläggs böter i ett senare ärende och har i detta avseende åberopat

domstolens dom av den 15 mars 1967 i de förenade målen 8/66—11/66, Cimenteries CBR m.fl. mot kommissionen (REG 1967, s. 93; svensk specialutgåva, volym 1, s. 317).

40 TCCC har för det tredje anfört att det finns en överhängande risk för att nationella domstolar, särskilt i Förenade kungariket, kommer att anse sig bundna av det omtvistade konstaterandet, vilket skulle skada TCCC i förhållande till innehavare av konkurrerande märken samt CCSB i förhållande till framtida klagande (kommissionens meddelande av den 13 januari 1993 om samarbete mellan kommissionen och de nationella domstolarna vid tillämpningen av artiklarna 85 och 86 i EG-fördraget, EGT C 39, s. 6, punkt 20, och domstolens dom av den 28 februari 1991 i mål C-234/89, Delimitis, REG 1991, s. I-935; svensk specialutgåva, volym 11, s. 65). TCCC har i detta avseende åberopat domstolens dom av den 29 juni 1978 i mål 77/77, BP mot kommissionen (REG 1978, s. 1513), där domstolen ansåg att sökandens talan kunde tas upp till sakprövning. Sökanden i det målet hade gjort gällande att en potentiell klagande kunde åberopa kommissionens konstaterande av missbruk av en dominerande ställning till sökandens nackdel i ett senare mål vid nationell domstol (se också domstolens dom av den 1 februari 1979 i mål 17/78, Deshormes mot kommissionen, REG 1979, s. 189, av den 24 november 1987 i mål 223/85, RSV mot kommissionen, REG 1987, s. 4617, samt av den 31 maj 1988 i mål 167/86, Rousseau mot revisionsrätten, REG 1988, s. 2705, punkt 7, och förstainstansrättens dom av den 18 september 1996 i mål T-353/94, Postbank mot kommissionen, REG 1996, s. II-921).

41 TCCC har för det fjärde påpekat att det följer av lagstiftningen i vissa medlemsstater, däribland Förenade kungariket, att kommissionens beslut skall vara bindande för de nationella domstolarna. TCCC har i detta avseende hänvisat till dom meddelad av High Court of Justice (Förenade kungariket) i målet British Leyland Motor Corp. Ltd mot Wyatt Interpart Co. Ltd, där rätten fastslog dels att en dom från EG-domstolen där denna uttalar sig om ett konstaterande från kommissionen om ett företags missbruk av en dominerande ställning skall ha laga kraft enligt European Communities Act från 1972, dels att ett kommissionsbeslut som inte har ifrågasatts vid gemenskapsdomstolarna skall ha samma verkan som en dom från EG-domstolen (1979 CMLR 79). TCCC har även hänvisat till domen i målet Iberian UK Ltd mot BPB Industries Ltd, där High Court of Justice fastslog att det skulle strida mot grunderna för rättsordningen (ordre public) om personer som har varit parter i konkurrensförfaranden på gemenskapsnivå gavs möjlighet att vid nationell domstol på nytt bestrida giltigheten av ett kommissionsbeslut (1996 CMLR 601).

42 TCCC har vidare anfört att det åtagande som CCE har ingått medför rättsverkningar och därmed utgör en urskiljbar och självständig grund för att bolagets talan skall tas upp till sakprövning, i enlighet med rättspraxis (domstolens dom av den 31 mars 1993 i de förenade målen C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 och C-125/85—C-129/85, Ahlström Osakeyhtiö m.fl. mot kommissionen (REG 1993, s. I-1307, svensk specialutgåva, volym 14, nedan kallad pappersmassedomen). Detta åtagande medför att CCSB förhindras att använda sig av potentiellt sett lönsamma affärsstrategier, som bolagets konkurrenter kan fortsätta att dra fördel av, och att CCSB riskerar att åläggas böter.

43 TCCC har därefter gjort gällande att det förhållandet att den anmälda transaktionen godkändes genom det ifrågasatta beslutet inte påverkar frågan huruvida bolagets talan skall tas upp till sakprövning, eftersom det inte går att finna argument för motsatsen i förstainstansrättens dom av den 17 september 1992 i mål T-138/89, NBV och NVB mot kommissionen (REG 1992, s. II-2181, nedan kallad målet NBV och NVB).

44 För det första medför såväl konstaterandet av det föreligger en dominerande ställning som CCE:s omtvistade åtagande negativa rättsverkningar — oberoende av godkännandet av den anmälda koncentrationen — och påverkar detta bolag, eftersom det på grund av dessa omständigheter tvingas att åta sig särskilda förpliktelser och att upphöra med varje beteende som skulle kunna betraktas som ett missbruk.

45 För det andra är inte TCCC — till skillnad från sökandena i målet NBV och NVB — en part som har fått rätt i förfarandet vid kommissionen.

46 TCCC har för det tredje anfört att det av sökandena i målet NBV och NVB anförda argumentet om att skälen i det omtvistade beslutet kunde åberopas mot dem i mål vid nationella domstolar vilade på den förutsättningen att de nationella domstolarna visserligen skulle ansluta sig till kommissionens bedömning rörande de anmälda avtalens konkurrensbegränsande verkningar, men däremot skulle förkasta den del av beslutet där det fastställdes att handeln mellan medlems-

staterna inte påverkades. I föreliggande fall innebär risken för att nationella domstolar kommer att åberopa konstaterandet av missbruk av en dominerande ställning till TCCC:s nackdel inte nödvändigtvis att de samtidigt kommer att förkasta alla andra delar av det ifrågasatta beslutet.

47 För det fall förstainstansrätten skulle avvisa TCCC:s talan har bolaget, för att undvika att utsättas för de ovannämnda riskerna, i andra hand yrkat att rätten skall fastställa att kommissionens konstaterande av missbruk av en dominerande ställning var överflödigt i föreliggande fall och att detta konstaterande saknar rättsverkningar.

48 TCCC har i detta avseende påpekat att kommissionen inte behövde ta ställning slutgiltigt till frågorna om dominerande ställning och den relevanta marknadens omfattning, när den antog det ifrågasatta beslutet med stöd av artikel 8.2 i förordning nr 4064/89. Sådana ställningtaganden är enligt TCCC endast nödvändiga om kommissionen fattar ett beslut med stöd av artikel 8.3 i förordning nr 4064/89, varigenom en koncentration förklaras oförenlig med den gemensamma marknaden (domstolens dom av den 2 mars 1983 i mål 7/82, GVL mot kommissionen, REG 1983, s. 483, punkt 23; svensk specialutgåva, volym 7, s. 49). TCCC har i detta avseende hänvisat till kommissionens praxis att inte ta ställning till frågor som inte behöver diskuteras, särskilt när det som i föreliggande fall står klart att den anmälda transaktionen inte har några konkurrensbegränsande verkningar på marknaden.

49 TCCC har avslutningsvis gjort gällande att det skulle skada rättsäkerheten om de omtvistade konstaterandena inte prövades i domstol, eftersom de berörda företagen antingen skulle behöva godta dem eller anse att de saknar rättsverkningar. TCCC anser sig emellertid ha rätt att på ett otvetydigt sätt få kännedom om sina rättigheter och skyldigheter för att kunna fatta beslut i enlighet härmed (domstolens dom av den 9 juli 1981 i mål 169/80, Gondrand Frères och Garancini, REG 1981, s. 1931, punkt 17, och av den 18 mars 1975 i mål 78/74, Deuka, REG 1975, s. 421).

50 Kommissionen har gjort gällande att det är uppenbart att talan skall avvisas, eftersom den inte avser beslutsdelen, utan endast vissa av beslutsskälen. Den har erinrat om att motiveringen till en rättsakt kan ifrågasättas endast om den utgör nödvändigt stöd för beslutsdelen i en rättsakt som går någon emot (domen i målet NBV och NVB, punkt 31). Beslutsdelen i den ifrågasatta rättsakten har emellertid inga negativa rättsverkningar, eftersom kommissionen däri förklarade den anmälda transaktionen förenlig med den gemensamma marknaden, utan att förena beslutet med villkor eller åligganden i den mening som avses i artikel 8.2 andra stycket i förordning nr 4064/89.

51 Kommissionen har anfört att CCSB:s särskilda skyldighet att inte genom sitt agerande skada en icke snedvriden konkurrens på den gemensamma marknaden (domstolens dom av den 9 november 1983 i mål 322/81, Michelin mot kommissionen, REG 1983, s. 3461; svensk specialutgåva, volym 7, s. 351) följer av den direkta effekten av artikel 86 i fördraget, utan att kommissionen behöver fatta ett beslut i denna fråga. Kommissionen har i detta avseende tillagt att beslutsdelen i den ifrågasatta rättsakten inte innehåller något konstaterande av en dominerande ställning.

52 Vad beträffar frågan om vilka följder ett sådant konstaterande i motiveringen till det ifrågasatta beslutet kan ha för handläggningen av framtida ärenden enligt artikel 86 i fördraget, har kommissionen gjort gällande att varje beslut om tillämpning av denna artikel innehåller en motiverad bedömning av förekomsten av en dominerande ställning och av missbruk därav, som kan bli föremål för en talan vid gemenskapsdomstolarna.

53 Vad därefter beträffar sökandens argument om att konstaterandet av att en dominerande ställning föreligger innebär att företaget riskerar att åläggas böter i andra mål, har kommissionen anfört att ett sådant konstaterande enligt fast rättspraxis inte i sig innebär någon anmärkning mot det berörda företaget (domen i det ovannämnda målet Michelin mot kommissionen, punkt 57). Under alla omständigheter kan ett intresse som avser ett ovisst framtida rättsläge inte

heller motivera att talan tas upp till sakprövning (domen i målet NBV och NVB, punkt 33).

54 Kommissionen har anfört att en nationell domstol, i motsats till vad sökanden har gjort gällande, endast är bunden av beslutsdelen i en rättsakt varigenom en företagskoncentration förklaras förenlig med den gemensamma marknaden, och inte av konstateranden som inte är nödvändiga för beslutsdelen. Dessutom kan de nationella domstolarna alltid begära förhandsavgörande av EG-domstolen i tveksamma fall, som förstainstansrätten framhöll i domen i målet NBV och NVB.

55 Vad beträffar argumentet om att kommissionens beslut enligt lagstiftningen i vissa medlemsstater, såsom Förenade kungariket, är bindande för de nationella domstolarna, har kommissionen invänt att den rättspraxis som har åberopats av sökanden rör beslut om konstaterande av missbruk av en dominerande ställning, vilka per definition inte kan ifrågasättas vid nationell domstol om de inte har ifrågasatts vid gemenskapsdomstolarna eller om talan har ogillats, vilket inte är fallet i förevarande mål. Det skulle dessutom strida mot principerna om gemenskapsrättens autonomi och företräde att låta frågan huruvida en talan om ogiltigförklaring skall tas upp till sakprövning vara beroende av de nationella rättsordningarnas specifika karaktär.

56 Kommissionen har slutligen bestritt att CCE:s åtagande kan motivera att talan tas upp till sakprövning, eftersom detta åtagande inte ingår i beslutsdelen, inte är förenat med villkor eller ålägganden i den mening som avses i artikel 8.2 andra stycket i förordning nr 4064/89 samt inte heller utgör nödvändigt stöd för beslutsdelen. Denna analys bekräftas i övrigt av två skrivelser från direktören för kommissionens Merger Task Force (nedan kallad MTF), G. Drauz, av den 8 och den 9 januari 1997 till CCE.

57 I sitt yttrande över invändningen om rättegångshinder har TCCC anfört att kommissionens huvudargument strider mot domen i målet IBM, i den mån som kommissionen grundar sig på de omtvistade konstaterandenas placering i det ifrågasatta beslutet och inte på deras rättsverkningar. Dessutom fastslog domstolen i den ovannämnda pappersmassedomen — med utgångspunkt i de rättsverkningar som åtaganden i allmänhet har och utan att hänvisa till att det omtvistade åtagandet inte omnämndes i beslutsdelen i den aktuella rättsakten, utan var fogat till denna — att åtagandet utgjorde en rättsakt mot vilken talan kunde väckas.

58 TCCC har även bestritt kommissionens argument om att de ifrågasatta konstaterandena inte utgör "nödvändigt stöd" för beslutsdelen och därför inte kan prövas av domstol. För det första tar denna argumentation inte hänsyn till att ett konstaterande av en dominerande ställning i ett kommissionsbeslut, om det är befogat, har rättsverkningar, även om det inte utgör "nödvändigt stöd" för beslutsdelen. För det andra var det på grundval av konstaterandet att CCSB innehar en dominerande ställning som kommissionen drog slutsatsen att den anmälda transaktionen skulle förklaras vara förenlig med den gemensamma marknaden, eftersom det inte förelåg tillräcklig bevisning till styrkande av att transaktionen skulle stärka denna dominerande ställning (punkt 215 i beslutet).

59 TCCC har vidare anfört att den direkta effekten av artikel 86 i fördraget — i motsats till vad kommissionen har anfört — inte utgör hinder mot att en talan mot ett beslut om tillämpning av denna bestämmelse tas upp till sakprövning.

60 Frågan huruvida ett företag innehar en dominerande ställning kan besvaras endast efter en omfattande undersökning av de rättsliga, ekonomiska och faktiska omständigheterna, som är baserad på en jämförelse av flera faktorer. I föreliggande fall visar det förhållandet att frågan om den bestridda dominerande ställningen krävde 63 punkter i det ifrågasatta beslutet vilken betydelse det omtvistade konstaterandet har i förevarande mål och medför att det kan befaras att denna fråga inte kommer att undersökas på nytt av kommissionen i framtida förfaranden rörande CCSB. Dessutom var Rådgivande kommitténs medlemmar inte eniga i frågan om förekomsten av en dominerande ställning (yttrande från

Rådgivande kommittén för koncentrationer avgivet vid dess fyrtioandra möte den 7 januari 1997 om ett preliminärt utkast till beslut i ärende IV/M.794 — Coca-Cola Enterprises Inc./Amalgamated Beverages Great Britain (EGT C 243, 1997, s. 12)).

61 Kommissionens argument om att varje framtida beslut om tillämpning av artikel 86 i fördraget varigenom det fastslås att det föreligger en dominerande ställning alltid skall vara motiverat saknar enligt TCCC relevans, eftersom frågan i föreliggande fall är huruvida en sådan motivering kommer att baseras på konstateranden i tidigare beslut rörande samma företag, vilket var fallet i kommissionens beslut 92/163/EEG av den 24 juli 1991 (IV/31.043 — Tetra Pak II) (EGT L 72, 1992, s. 1, punkterna 93 och 98). Dessutom har kommissionen i sitt meddelande om anmärkningar i det senare ärendet IV/M.833, The Coca-Cola Company/Carlsberg A/S, redan hänvisat till konstaterandena rörande definitionen av den relevanta marknaden i det ifrågasatta beslutet.

62 När det gäller rättsverkningarna av det ifrågasatta beslutet i mål vid nationella domstolar har TCCC anfört att det — i motsats till vad kommissionen har gjort gällande — inte följer av domen i målet NBV och NVB att en nationell domstol enbart skall ta hänsyn till beslutsdelen i en rättsakt om tillämpning av konkurrensreglerna. TCCC har till stöd härför åberopat dels det belgiska konkurrensrådets beslut av den 23 maj 1997 i ärende 97-C/C-12, P&G/Tambrands, dels den italienska konkurrensmyndighetens beslut i ärendet "Finmeccanica/Aviofer" (Bullettin nr 52/26, 1997), där de nämnda myndigheterna baserade sig på konstateranden och yttranden om den relevanta marknaden i tidigare kommissionsbeslut för att definiera den relevanta produktmarknaden.

63 TCCC har tillagt att även om ett kommissionsbeslut inte är bindande för nationella domstolar, förhåller det sig ändå så att dessa, liksom nationella konkurrensmyndigheter, de facto är bundna av tidigare kommissionsbeslut rörande samma parter. Kommissionens argument om att TCCC genom en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 i EG-fördraget (nu arti-

kel 234 EG) skulle kunna uppnå en domstolsprövning av de omtvistade konstaterandena saknar också det relevans. Om en nationell domstol i ett framtida mål rörande samma parter beslutade att beakta konstaterandena i det ifrågasatta beslutet skulle det nämligen inte uppkomma frågor om giltigheten eller tolkningen av beslutet i den mening som avses i artikel 177 i fördraget.

64 TCCC har slutligen bestritt att det omtvistade åtagandet ingicks frivilligt och att det enbart avsåg att undanröja de farhågor som uttryckts av tredje man. Det framgår nämligen av beslutet om att inleda förfarandets andra etapp att kommissionen från början betraktade anmärkningarna från tredje man som den mest oroande omständigheten ur konkurrenssynpunkt (punkterna 24—27). Under alla omständigheter framgår det av den ovannämnda pappersmassedomen att ett åtagande inte är en ensidig handling utan anknytning till ett beslut om tillämpning av konkurrensreglerna, eftersom de förpliktelser som uppkommer till följd av ett sådant åtagande skall likställas med ålägganden att upphöra med överträdelser. Domstolen fastslog sålunda i det målet att sökandena genom ett sådant åtagande endast samtycker, av skäl som är deras egna, till ett beslut som kommissionen har befogenhet att fatta ensidigt.

65 Intervenienten Virgin har anslutit sig till kommissionens argument.

66 Förbundsrepubliken Tyskland har också gjort gällande att de ifrågasatta konstaterandena inte utgör rättsakter mot vilka talan kan väckas i den mening som avses i rättspraxis. Den har i detta avseende hänvisat till tysk rättspraxis, av vilken följer att ett konstaterande i ett beslut om att ett företag deltar i ett oligopol inte medför negativa rättsverkningar för detta företag, eftersom det förhållandet att företaget har förvärvat ett sådant inflytande på marknaden i själva verket är ett bevis på företagets "höga kapacitet" och till och med utgör ett reklamargument. I samband med ett förfarande för att kontrollera koncentrationer i Tyskland måste de berörda företagen dessutom godta konstateranden om att de har ett inflytande på marknaden, vilket är fallet på en oligopolmarknad.

Parternas argument i mål T-127/97

67 CCE har anfört att dels de tre konstateranden som kommissionen har gjort i det ifrågasatta beslutet, det vill säga för det första att TCCC kontrollerar CCE, för det andra att det föreligger en separat marknad för coladrycker och för det tredje att CCSB innehar en dominerande ställning på denna marknad, dels åtagandet rörande CCSB:s beteende i konkurrenshänseende, utgör beslut eller delar av ett beslut och kan bli föremål för en talan om ogiltigförklaring i den mening som avses i artikel 173 i fördraget.

68 CCE har gjort gällande att det är irrelevant för frågan huruvida talan skall tas upp till sakprövning att de ifrågasatta konstaterandena återfinns i beslutets motivering. Bolaget har i detta avseende åberopat domen i målet IBM och domstolens beslut av den 30 september 1987 i mål 229/86, Brother Industries m.fl. mot kommissionen (REG 1987, s. 3757), varav det framgår att skälen till ett beslut kan utgöra tecken på att det föreligger en rättsakt mot vilken talan kan väckas som är skild från beslutsdelen. Dessutom utgör de ifrågasatta konstaterandena — i motsats till vad som var fallet i domen i målet NBV och NVB — stöd för beslutsdelen i den ifrågasatta rättsakten.

69 Det är uppenbart att konstaterandet att TCCC kontrollerar CCE ändrar sistnämnda bolags rättsliga ställning, eftersom det varje gång som CCE vill genomföra ett nyförvärv skulle vara nödvändigt att beakta TCCC:s verksamhet och omsättning för att analysera effekterna av en sådan transaktion på konkurrensen. CCE har, mot kommissionens argument om att konstaterandet inte ingår i beslutsdelen i den ifrågasatta rättsakten och inte utgör nödvändigt stöd för detta, invänt att förfarandets andra etapp inleddes just därför att kommissionen var övertygad om att TCCC kontrollerar CCE.

70 Detsamma gör sig gällande beträffande det ifrågasatta konstaterandet att CCSB innehar en dominerande ställning på den brittiska marknaden för coladrycker. Ett sådant konstaterande ålägger CCE och CCSB ett särskilt ansvar i den mening som avses i domen i det ovannämnda målet Michelin mot kommissionen. Dessutom medför detta konstaterande — i kombination med konstaterandet att TCCC

kontrollerar CCE — att CCE riskerar att åläggas böter i framtida ärenden, även i fall där TCCC är ensamt ansvarigt för överträdelser av konkurrensreglerna. Även om artikel 1 i det ifrågasatta beslutet inte uttryckligen hänvisar till konstaterandet av att en dominerande ställning föreligger, får den ändå förstås så att den anmälda transaktionen förklaras förenlig med den gemensamma marknaden, trots att det föreligger en dominerande ställning.

71 CCE har vidare gjort gällande att det omtvistade åtagandet utgör en rättsakt mot vilken talan kan väckas i den mening som avses i artikel 173 i fördraget. Det har inte endast rättsverkningar i förhållande till CCE och CCSB, utan utgör också stöd för konstaterandet att TCCC kontrollerar CCE, eftersom det endast är tillämpligt på de dotterbolag till TCCC där detta bolag äger mer än 51 procent av aktiekapitalet (den ovannämnda pappersmassedomen). CCE har påpekat att kommissionen — i motsats till vad denna har hävdat — begärde att bolaget skulle ingå åtagandet dagen efter Rådgivande kommitténs möte den 7 januari 1997 (se skrivelse av den 8 januari 1997, bilaga 2 till ansökan). Kommissionen framställde emellertid det omtvistade åtagandet för Rådgivande kommittén som om CCE redan hade ingått det. Dessutom har kommissionen redan åberopat åtagandet i samband med ett annat förfarande om tillämpning av artikel 85.1 i fördraget (godkännande av licensavtal mellan CS och CCE, IP/97/148).

72 CCE har vidare anfört att bolaget har ett berättigat intresse av att få beslutet ogiltigförklarat, eftersom det finns risk för att det blir ett vägledande fall såväl för kommissionen som för nationella domstolar och konkurrensmyndigheter. I motsats till vad kommissionen har hävdat är det inte fråga om framtida och ovissa fall, eftersom kommissionen redan har mottagit två klagomål som rör CCE. I beslut 95/421/EG av den 21 december 1994 om att förklara en företagskoncentration förenlig med den gemensamma marknaden (ärende IV/M.484 — Krupp/Thyssen/Riva/Falck/Tadfin/AST) (EGT L 251, 1995, s. 18) hänvisade kommissionen sålunda till ett tidigare beslut, antaget på grundval av EKSG-fördraget, för att fastslå att den geografiska marknaden var världsmarknaden (punkt 42). I beslut 95/354/EG av den 14 februari 1995 om ett förfarande enligt rådets förordning (EEG) nr 4064/89 (ärende IV/M.477 — Mercedes-Benz/Kässbohrer) (EGT L 211, s. 1) hänvisade kommissionen uttryckligen till två tidigare beslut till stöd för sin slutsats att det skulle skiljas mellan två relevanta marknader (punkterna 14 och 65). CCE har vidare nämnt förstainstansrättens dom av den 9 november 1994 i mål T-46/92, Scottish Football mot kommissionen (REG 1994, s. II-1039), där rätten tog upp sökandens talan till

sakprövning. Sökandens syfte var att skydda sig själv mot risken att bli föremål för andra kommissionsbeslut om tillämpning av artikel 11.5 i rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962, första förordningen om tillämpning av fördragets artiklar 85 och 86 (EGT 13, 1962, s. 204, svensk specialutgåva, område 8, volym 1, s. 8, nedan kallad förordning nr 17). Enligt CCE kan det inte bestridas att ett kommissionsbeslut som innehåller en bedömning av en särskild faktisk omständighet mot bakgrund av konkurrensreglerna påverkar nationella domstolar och myndigheter, även om dessa inte är rättsligt bundna av det.

73 Slutligen anser CCE att principen om gemenskapsrättens företräde hindrar en nationell domstol från att ogiltigförklara ett kommissionsbeslut och att den förpliktelse om att samarbeta lojalt som följer av artikel 5 i EG-fördraget innebär att nationella myndigheter skall avhålla sig från att fatta beslut som strider mot beslut som fattats av gemenskapens institutioner (dom avkunnad av High Court of Justice i målet Iberian UK Ltd mot BPB Industries, 1996 CMLR 601, och det franska konkurrensrådets beslut av den 29 oktober 1996, nr 96-D-67).

74 Kommissionen har gjort gällande att det är uppenbart att även denna talan skall avvisas av det skälet att den inte avser beslutsdelen i den ifrågasatta rättsakten, utan endast vissa av beslutsskälen, vilka inte utgör rättsakter mot vilka talan kan väckas i den mening som avses i artikel 173 i fördraget. Kommissionen har hävdat att de argument som CCE har anfört till stöd för att bolagets talan skall tas upp till sakprövning skall förkastas av samma skäl som angetts i samband med talan i mål T-125/97.

75 Kommissionen har även bestritt CCE:s argument om att konstaterandet att TCCC utövar faktisk kontroll över CCE skulle få rättsverkningar för det fall sistnämnda bolag skulle genomföra nyförvärv i Europa, och gjort gällande att det är fråga om framtida och ovissa situationer. Kommissionen har tillagt att detta konstaterande varken ingår i eller utgör nödvändigt stöd för beslutsdelen i den ifrågasatta rättsakten.

76 Intervenienterna Virgin och Förbundsrepubliken Tyskland har anfört samma argument som i mål T-125/97.

Förstainstansrättens bedömning

77 Enligt fast rättspraxis utgör åtgärder som har tvingande rättsverkningar som kan påverka sökandens intressen genom att väsentligt förändra dennes rättsliga ställning rättsakter och beslut som kan bli föremål för en talan om ogiltigförklaring i den mening som avses i artikel 173 i fördraget (domen i det ovannämnda målet IBM, punkt 9, domstolens dom av den 31 mars 1998 i de förenade målen C-68/94 och C-30/95, Frankrike m.fl mot kommissionen, REG 1998, s. I-1375, punkt 62, och förstainstansrättens dom av den 4 mars 1999 i mål T-87/96, Assicurazioni Generali och Unicredito mot kommissionen, REG 1999, s. II-203, punkt 37).

78 Vid bedömningen av om en rättsakt eller ett beslut ger upphov till sådana verkningar skall hänsyn tas till dess innehåll i sak (domstolens beslut av den 13 juni 1991 i mål C-50/90, Sunzest mot kommissionen, REG 1991, s. I-2917, punkt 12, och domen i det ovannämnda målet Frankrike m.fl. mot kommissionen, punkt 63).

79 Härav följer i föreliggande fall att enbart det förhållandet att det ifrågasatta beslutet förklarar den anmälda transaktionen förenlig med den gemensamma marknaden, och således i princip inte går sökandena emot, inte befriar förstainstansrätten från skyldigheten att undersöka om de ifrågasatta konstaterandena har tvingande rättsverkningar som kan påverka sökandenas intressen.

Konstaterandet av att en dominerande ställning föreligger

80 Det skall inledningsvis anmärkas, som kommissionen har påpekat, att företagens skyldigheter enligt artikel 86 i fördraget (domen i det ovannämnda målet Michelin mot kommissionen, punkt 57, förstainstansrättens dom av den 10 juli 1990 i mål T-51/89, Tetra Pak mot kommissionen, REG 1990, s. II-309, punkt 23, av den 17 juli 1998 i mål T-111/96, ITT Promedia mot kommissionen, REG 1998, s. II-2937, punkt 139, och av den 7 oktober 1999 i mål T-228/97, Irish Sugar mot kommissionen, REG 1999, s. II-2969, punkt 112) inte förutsätter att det i ett kommissionsbeslut har fastslagits att företagen innehar en dominerande ställning, utan följer direkt av denna bestämmelse. Ett företag som innehar en dominerande ställning är således enligt ovannämnda rättspraxis skyldigt att i förekommande fall anpassa sitt beteende i enlighet härmed för att inte skada en effektiv konkurrens på marknaden, oavsett om kommissionen kan ha antagit ett beslut härom.

81 Även om kommissionens konstaterande att en dominerande ställning föreligger kan ha ett faktiskt inflytande på det berörda företagets framtida policy och affärsstrategi, medför det inte tvingande rättsverkningar i den mening som avses i domen i målet IBM. Ett sådant konstaterande följer av en undersökning av marknadsstrukturen och av den konkurrens som råder på denna marknad vid den tidpunkt då kommissionen antar det enskilda beslutet. Det beteende som ett företag som anses inta en dominerande ställning härefter kommer att vara tvunget att anamma för att undgå en eventuell överträdelse av artikel 86 i fördraget är således beroende av en rad faktorer, som vid varje tidpunkt avspeglar de konkurrensvillkor som råder på marknaden.

82 Dessutom skall kommissionen i samband med ett eventuellt beslut om tillämpning av artikel 86 i fördraget på nytt definiera den relevanta marknaden och göra en ny undersökning av konkurrensvillkoren, vilken inte nödvändigtvis kommer att vara baserad på samma överväganden som de som legat till grund för det tidigare konstaterandet att en dominerande ställning föreligger.

83 Det förhållandet att kommissionen i samband med ett eventuellt beslut om tillämpning av artikel 86 i fördraget kan komma att påverkas av det omtvistade konstaterandet — vilket den själv har uttalat vid sammanträdet — innebär sålunda i föreliggande fall inte i sig att detta konstaterande medför tvingande

rättsverkningar i den mening som avses i domen i målet IBM. I motsats till vad TCCC har hävdat är detta bolag inte förhindrat att vid förstainstansrätten väcka talan om ogiltigförklaring av ett eventuellt beslut av kommissionen där det fastslås att CCSB har gjort sig skyldigt till ett missbruk.

84 Vad beträffar de verkningar som konstaterandet av att en dominerande ställning föreligger kan ha i förhållande till de nationella domstolarnas tillämpning av konkurrensreglerna, skall det erinras om att det ifrågasatta beslutet inte har antagits med stöd av artikel 86 i fördraget, utan med stöd av förordning nr 4064/89, och inte på något sätt påverkar de nationella domstolarnas behörighet att tillämpa artikel 86 i fördraget.

85 Möjligheten att en nationell domstol genom att direkt tillämpa artikel 86 i fördraget mot bakgrund av kommissionens beslutspraxis skulle komma till samma slutsats i fråga om CCSB:s dominerande ställning, innebär inte heller att det omtvistade konstaterandet medför tvingande rättsverkningar. En nationell domstol, som i samband med en tvist mellan CCSB och tredje man har att bedöma handlingar som CCSB företagit efter det ifrågasatta beslutet, är inte bunden av kommissionens tidigare konstateranden. Den är inte på något sätt förhindrad att fastslå att CCSB — i motsats till vad kommissionen konstaterade vid tidpunkten för antagandet av det ifrågasatta beslutet — inte längre innehar en dominerande ställning.

86 Dessa slutsatser vederläggs inte av den rättspraxis som TCCC har åberopat till stöd för att bolagets talan skall tas upp till sakprövning. Vad inledningsvis beträffar domen i det ovannämnda målet BP mot kommissionen, skall det konstateras att denna dom gäller frågan huruvida ett företag har rätt att väcka talan vid gemenskapsdomstolarna och bestrida lagenligheten av ett kommissionsbeslut där företaget kritiseras för att ha överträtt artikel 86 i fördraget, även om företaget inte har ålagts böter. Eftersom ett beslut där det fastslås att ett företag har missbrukat sin dominerande ställning kan ligga till grund för en eventuell skadeståndstalan som väcks av tredje man vid nationell domstol, har det företag till vilken beslutet är riktat ett obestridligt intresse av att väcka talan

om ogiltigförklaring av beslutet. I föreliggande fall har sökandena emellertid inte visat att de har ett sådant intresse, eftersom det i det ifrågasatta beslutet varken ifrågasätts att den anmälda transaktionen är förenlig med den gemensamma marknaden eller påstås att CCSB har gjort sig skyldig till ett missbruk.

87 Vad beträffar frågan huruvida domen i det ovannämnda målet Deshormes mot kommissionen är relevant för förevarande mål, kan det konstateras att domstolen i det målet fastslog att sökanden, som i karriärmässigt hänseende hade försatts i en komplicerad situation, hade ett berättigat och aktuellt intresse av att väcka talan mot ett beslut som skulle få verkningar först efter att hon hade gått i pension. I föreliggande fall är konstaterandet att CCSB innehar en dominerande ställning inte på något sätt avgörande för hur företagets ställning på marknaden kan komma att utvecklas och saknar slutgiltiga rättsverkningar för framtiden. Av samma skäl kan inte heller domen i det ovannämnda målet Rousseau mot revisionsrätten anses ha någon relevans.

88 I domen i det ovannämnda målet RSV mot kommissionen medgav domstolen visserligen att sökanden hade ett berättigat intresse av att väcka talan om ogiltigförklaring av ett kommissionsbeslut om återbetalning av ett rättsstridigt stöd som Konungariket Nederländerna hade beviljat sökanden, även om sökanden — med tillämpning av nederländsk rätt och de nationella förfaranden som redan hade inletts mot den — var skyldig att återbetala stödet vid konkurs eller betalningsinställelse. Denna slutsats motiverades emellertid med att det ifrågavarande beslutet skulle utgöra det enda stödet för den nederländska regeringens återbetalningskrav, om sökanden kunde motsätta sig återbetalningskravet med stöd av nationella rättsregler (punkterna 9 och 10). I föreliggande fall ligger det omtvistade konstaterandet emellertid inte till grund för något annat kommissionsbeslut mot CCSB avseende överträdelse av konkurrensreglerna.

89 Vad beträffar domen i det ovannämnda målet Postbank mot kommissionen skall det anmärkas att anledningen till att förstainstansrätten i det målet fastslog att sökandens talan, mot ett kommissionsbeslut om att tillåta tredje man att vid nationella domstolar förete handlingar som innehöll upplysningar som sökanden betraktade som hemliga, kunde tas upp till sakprövning var att rätten ansåg att ett sådant beslut kunde utgöra en överträdelse av artikel 214 i EG-fördraget (nu

artikel 287 EG) och artikel 20 i förordning nr 17. I föreliggande fall kan konstaterandet av att en dominerande ställning föreligger emellertid inte i sig utgöra en överträdelse av gemenskapsrättsliga bestämmelser.

90 TCCC:s argument om att det är nödvändigt att fastslå att det föreligger en dominerande ställning endast om kommissionen fattar beslut med stöd av artikel 8.3 i förordning nr 4064/89, varigenom en koncentration förklaras oförenlig med den gemensamma marknaden, saknar relevans. När kommissionen avser att förklara en anmäld transaktion förenlig med den gemensamma marknaden är den skyldig att utifrån den enskilda transaktionens särskilda kännetecken motivera sitt beslut i tillräcklig utsträckning, för att göra det möjligt för tredje man att i förekommande fall ifrågasätta kommissionens bedömning vid gemenskapsdomstolarna. Som TCCC har påpekat framgår det visserligen av kommissionens beslutspraxis att denna i allmänhet endast gör en detaljerad undersökning av definitionen av den relevanta marknaden och av aktörerna på denna marknad om den avser att fastslå att en transaktion är oförenlig med den gemensamma marknaden. Det finns emellertid inget hinder mot att kommissionen, med beaktande av den ovannämnda motiveringsskyldigheten, gör en sådan undersökning när den fattar beslut om att en transaktion är förenlig med den gemensamma marknaden, särskilt när det är fråga om ett beslut enligt artikel 8.2 i förordning nr 4069/89.

91 När det slutligen gäller den av sökandena åberopade risken för att de kommer att åläggas böter för överträdelser av konkurrensreglerna, skall det erinras om att denna risk inte uppstår endast på grund av att det fastslås att CCSB vid en viss tidpunkt innehar en dominerande ställning. Detta kan emellertid hända om bolaget agerar på ett sätt som kan betraktas som att det missbrukar denna ställning. TCCC:s hänvisning till domen i det ovannämnda målet Cimenteries CBR m.fl. mot kommissionen saknar relevans i detta avseende. Anledningen till att domstolen har fastslagit att parterna i ett avtal kan väcka talan mot ett kommissionsbeslut som har antagits med stöd av artikel 15.6 i förordning nr 17, är att de genom ett sådant beslut slutgiltigt fråntas det rättsliga skydd som ges dem i artikel 15.5 samt att de härigenom utsätts för en allvarlig risk för ekonomiska sanktioner (sidorna 105 och 106, se även förstainstansrättens dom av den 27 februari 1992 i mål T-19/91, Vichy mot kommissionen, REG 1991, s. II-415, punkt 16). Denna immunitet beviljas emellertid endast i förhållande till den verksamhet som beskrivs i anmälan och den ger inget skydd mot andra framtida handlingar än de som omfattas av avtalet. I föreliggande fall medför inte det omtvistade konstaterandet att sökandena fråntas ett rättsligt skydd som de

skulle ha haft rätt till enligt en särskild bestämmelse. Det avser inte heller att definiera ett särskilt beteende från CCSB:s sida, som redan är föremål för undersökningsåtgärder från kommissionens sida.

92 Av vad ovan anförts följer att konstaterandet i det ifrågasatta beslutet att CCSB innehar en dominerande ställning inte i sig medför tvingande rättsverkningar, varför sökandena inte har rätt att väcka talan för att bestrida att det är välgrundat.

Konstaterandet i fråga om definitionen av den relevanta marknaden

93 Eftersom sökandena inte har rätt att väcka talan för att bestrida att konstaterandet att CCSB innehar en dominerande ställning är välgrundat, har de än mindre rätt att ifrågasätta det preliminära konstaterandet att det finns en marknad för cola-drycker.

Det omtvistade åtagandet

94 Det skall inledningsvis anmärkas CCE i sina skriftliga inlagor visserligen har gjort gällande att det omtvistade åtagandet medför rättsverkningar för bolaget, men att endast TCCC i sin ansökan har yrkat att det ifrågasatta beslutet skall ogiltigförklaras på grund av att nämnda åtagande förekommer i beslutets motivering. I sina svar på förstainstansrättens skriftliga frågor har CCE angett att bolaget inte har framställt ett formellt yrkande om ogiltigförklaring av det omtvistade åtagandet av det skälet att detta "är en integrerad del av det ifrågasatta beslutet och inte utgör en särskild rättsakt". Bolaget har vid sammanträdet tillagt att det omtvistade åtagandet i själva verket utgör en handling som bolaget självt har företagit och därför inte kan bli föremål för en talan om ogiltigförklaring.

95 Eftersom CCE således inte har yrkat att beslutet skall ogiltigförklaras i den del detta rör det omtvistade åtagandet, skall endast TCCC:s argument rörande åtagandets påstådda rättsverkningar beaktas vid förstainstansrättens bedömning.

96 Rätten förkastar inledningsvis kommissionens argument om att sökandena inte har rätt att ifrågasätta lagenligheten av det omtvistade åtagandet på grund av att detta inte har utgjort ett formellt villkor i den mening som avses i artikel 8.2 i förordning nr 4064/89. Det framgår nämligen av rättspraxis på området att ett sådant åtagande kan bli föremål för en talan om ogiltigförklaring om en undersökning av åtagandets innehåll i sak visar att det syftar till att ge upphov till tvingande rättsverkningar i den mening som avses i domen i målet IBM (se även domen i det ovannämnda målet Frankrike m.fl. mot kommissionen, punkterna 60—69). Dessutom har kommissionen själv i sina skriftliga svar på förstainstansrättens frågor uttalat att vissa åtaganden, som uteslutande omnämns i motiveringen till beslut som fattas med stöd av artikel 6.1 b i förordning nr 4064/89, i förekommande fall kan medföra sådana verkningar.

97 För att avgöra om det omtvistade åtagandet medför tvingande rättsverkningar skall det följaktligen undersökas om det utgjorde ett villkor för förklaringen av att den anmälda transaktionen var förenlig med den gemensamma marknaden, så att kommissionen vid åsidosättande av åtagandet skulle kunna återkalla sitt beslut. I sina skriftliga svar på förstainstansrättens frågor har kommissionen uttalat att den har befogenhet att göra detta när det gäller vissa beslut om förenlighet med den gemensamma marknaden som fattas med stöd av artikel 6.1 b i förordning nr 4064/89.

98 Det framgår av handlingarna i målet och av parternas svar på förstainstansrättens muntliga frågor att kommissionens beslut av den 13 september 1996 om att inleda förfarandet i den mening som avses i artikel 6.1 c i förordning nr 4064/89 fattades bland annat på grund av att tredje man under förfarandets första etapp hade framfört allvarliga invändningar angående den anmälda transaktionens

förenlighet med den gemensamma marknaden (se bilaga 3 till TCCC:s yttrande över invändningen om rättegångshinder och särskilt punkt 23 och följande punkter i kommissionens beslut enligt artikel 6.1 c i förordning nr 4064/89).

99 Det framgår vidare av handlingarna i målet att CCE, genom skrivelse som tillsändes kommissionen dagen efter ett sammanträde mellan sökandena och kommissionsledamoten med ansvar för konkurrensfrågor, Karel Van Miert, den 19 december 1996 erbjöd sig att göra en rad åtaganden, i den mån som detta krävdes för att kommissionen skulle godkänna den anmälda transaktionen. Skrivelsen hade följande lydelse:

"Dessa förslag har till syfte att undanröja de farhågor som uttrycks i meddelandet om anmärkningar, för det fall det skulle anses lämpligt att föreslå att transaktionen skall förbjudas. ... Parterna har emellertid — utan att detta påverkar nämnda ståndpunkt — hela tiden visat att de är villiga att försöka undanröja de farhågor som kommissionen gett uttryck för i meddelandet om anmärkningar genom att föreslå rimliga och ändamålsenliga ändringar av transaktionen med avseende på dess grundläggande struktur... Parterna anser att de nedan föreslagna åtgärderna, som har långtgående affärsrelaterade följder för dem, uppnår detta syfte och undanröjer de särskilda farhågor som påpekas i meddelandet om anmärkningar... Om kommissionen kan godta dessa förslag är parterna beredda att utarbeta dem formellt i form av skriftliga åtaganden. Vi hoppas att det på denna grund skall vara möjligt att framlägga transaktionen för kommissionen för godkännande enligt artikel 8.2 i koncentrationsförordningen" (bilaga 13 till ansökan i mål T-125/97).

100 Dagen efter Rådgivande kommitténs möte den 7 januari 1997, vid vilket det av CCE föreslagna åtagandet diskuterades ingående, besvarade direktören för MTF den ovannämnda skrivelsen i följande ordalag:

"Med hänvisning till skrivelsen av den 20 december 1990 till kommissionsledamoten Van Miert, vilken innehöll formella förslag till vissa åtaganden som

parterna var villiga att göra, anmodar vi Er att skriftligen bekräfta åtagandet rörande framtida beteende. Detta åtagande innebär att CCSB, så länge CCE kontrollerar bolaget, skall anta de föreslagna begränsningarna i det åtagande som Coca-Cola Export Corporation ingick gentemot kommissionen år 1989. ... Vi anser att ett sådant åtagande, om det genomförs på ett korrekt sätt, skulle undanröja några av de farhågor som tredje man har gett uttryck för."

101 Som framgår av Rådgivande kommitténs yttrande hade denna visserligen uttryckligen uppmanat kommissionen att "ta vederbörlig hänsyn till alla övriga synpunkter som framförts vid kommitténs möte, särskilt vad gäller de åtaganden som Coca-Cola Export Corporation gjorde gentemot kommissionen år 1989". Vidare kan skrivelsen av den 8 januari 1997 tolkas så, att kommissionen avsåg att godkänna den anmälda transaktionen endast på det villkoret att CCSB iakttog samma förpliktelser. Det skall emellertid konstateras att direktören för MTF hade sett till att avlägsna varje tvivel i detta avseende genom att i samma skrivelse framhålla att beslutet om att godkänna den anmälda transaktionen inte var villkorat av CCE:s omtvistade åtagande. ("Godkännandet är inte beroende av Er bekräftelse, men åtagandet kommer att omnämnas i det slutgiltiga beslutet. Rådgivande kommittén har godtagit denna ståndpunkt" (se bilaga 13 till ansökan i mål T-125/97)).

102 Den 9 januari 1997 skickade direktören för MTF ett utdrag ur förslaget till det ifrågasatta beslutet rörande det omtvistade åtagandet till CCE för godkännande. Genom skrivelse av den 13 januari 1997 bekräftade CCE:s General Counsel skriftligen bolagets avsikt att fullgöra detta åtagande och samtyckte till kommissionens beslut att villkorslöst godkänna den anmälda transaktionen ("CCE och de övriga parterna välkomnar beslutet att villkorslöst godkänna den föreslagna transaktionen och det gläder mig att bekräfta att CCSB, så länge CCE kontrollerar bolaget, kommer att fullgöra det åtagande som Coca-Cola Export Corporation ingick gentemot kommissionen år 1989. Vi utgår från att denna försäkran gör det möjligt att reglera samtliga olösta frågor rörande denna transaktion med kommissionen").

103 Innehållet i denna skriftväxling mellan kommissionen och CCE återges i punkt 212 i det ifrågasatta beslutet. Det framgår av denna punkt att kommissionen noterade CCE:s åtagande utan att göra det till en formell förpliktelse i den mening som avses i artikel 8.2 i förordning nr 4064/89. ("Kommissionen noterar likväl att det faktum att CCE, så länge CCE kontrollerar CCSB, garanterar att CCSB kommer att fullgöra Coca-Cola Export Corporations åtaganden från 1989 gentemot kommissionen. Detta åtagande skulle undanröja en del av de farhågor som tredje man gett uttryck för under förfarandet.")

104 Av vad ovan anförts följer således att kommissionen när den antog det ifrågasatta beslutet inte ville låta godkännandet vara beroende av det omtvistade åtagandet, som den hade angett i sin skriftväxling med CCE.

105 Under alla omständigheter motsägs TCCC:s argument om att kommissionen krävde detta åtagande av det förhållandet att CCE en månad efter antagandet av det ifrågasatta beslutet på nytt erbjöd sig att göra samma åtagande, denna gång för att få exklusiva licensavtal mellan bolaget och CS godkända. Dessa avtal utgjorde visserligen en integrerad del av den anmälda transaktionen, men skulle ändå undersökas mot bakgrund av artikel 85 i fördraget (se CCE:s skrivelse till kommissionen av den 17 februari 1997, "enligt överenskommelse bifogas härmed i slutgiltig form det åtagande som CCE frivilligt ingår i detta ärende", och kommissionens pressmeddelande, IP/97/148).

106 Härav följer att det omtvistade åtagandet inte medför några tvingande rättsverkningar, eftersom ett åsidosättande av det inte på något sätt skulle påverka det ifrågasatta beslutets lagenlighet eller leda till att beslutet återkallades. Åtagandet utgör följaktligen inte en rättsakt mot vilken talan kan väckas i den mening som avses i artikel 173 i fördraget, varför TCCC:s talan skall avvisas såvitt den avser lagenligheten av detta åtagande.

Konstaterandet att TCCC kontrollerar CCE

107 Vad beträffar frågan huruvida kommissionens konstaterande att TCCC kontrollerar CCE utgör en rättsakt mot vilken talan kan väckas i den mening som avses i ovannämnda rättspraxis (se ovan punkt 96), skall det anmärkas att kommissionen uteslutande baserade sig på CCE:s och ABGB:s omsättning i hela världen och inom gemenskapen när den fastslog att den anmälda transaktionen hade gemenskapsdimension i den mening som avses i artikel 1.2 i förordning nr 4064/89. Det omtvistade konstaterandet har inga rättsverkningar gentemot sökandena, eftersom kommissionen inte tog hänsyn till TCCC:s omsättning som berört företag i den mening som avses i artikel 5.1 och 5.4 i i förordning nr 4064/89 för att motivera sin exklusiva behörighet att kontrollera den anmälda transaktionen (förstainstansrättens dom av den 24 mars 1994 i mål T-3/93, Air France mot kommissionen, REG 1994, s. II-121, punkterna 45—47; svensk specialutgåva, volym 15).

108 Denna slutsats vederläggs inte av CCE:s argument om att det omtvistade konstaterandet skulle medföra rättsverkningar genom att CCE på grund av bolagets och TCCC:s sammanlagda omsättning skulle vara skyldigt att anmäla alla framtida koncentrationsplaner till kommissionen — med risk för att i annat fall åläggas böter enligt artiklarna 4 och 14 i förordning nr 4064/89 — och genom att bolaget skulle riskera böter enligt förordning nr 17 för TCCC:s konkurrensbegränsande handlingar. Liksom konstaterandet av att en dominerande ställning föreligger, är konstaterandet att TCCC utövar ett avgörande inflytande på CCE — i den mening som avses i artikel 3.3 i förordning nr 4064/89 — beroende av en rad faktorer som ständigt utvecklas, såsom aktieägarnas närvaro vid CCE:s årliga bolagsstämma. Det ifrågasatta beslutet innebär således inte att det slutgiltigt har fastslagits vilken karaktär affärsförbindelserna mellan TCCC och CCE har eller vilket slag av strukturella band eller andra förbindelser som finns mellan dessa bolag. Beslutet kan sålunda inte läggas till grund för att dra in sökandena i eventuella förfaranden om tillämpning av konkurrensreglerna till följd av att TCCC enligt kommissionen kontrollerade CCE vid tidpunkten för antagandet av det ifrågasatta beslutet.

109 Härav följer att sökandenas talan skall avvisas såvitt avser yrkandena om ogiltigförklaring av kommissionens konstaterande att TCCC kontrollerar CCE.

TCCC:s andrahandsyrkande om ogiltigförklaring

110 TCCC:s andrahandsyrkande om att det ifrågasatta beslutet skall ogiltigförklaras i sin helhet, för såvitt detta är nödvändigt för att ogiltigförklara kommissionens ifrågasatta konstateranden i fråga om definitionen av den relevanta marknaden, CCSB:s dominerande ställning samt TCCC:s kontroll över CCE, skall också avvisas, eftersom nämnda konstateranden inte medför tvingande rättsverkningar som påverkar sökandenas intressen och således inte utgör rättsakter mot vilka talan kan väckas i den mening som avses i artikel 173 i fördraget.

111 Härav följer att sökandenas talan skall avvisas i sin helhet.

Rättegångskostnader

112 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Enligt artikel 87.4 tredje stycket kan förstainstansrätten emellertid förordna att en annan intervenient än en medlemsstat skall bära sin rättegångskostnad.

113 I enlighet med vad som yrkats skall TCCC och CCE förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna i mål T-125/97 respektive mål T-127/97. Intervenienten Virgin skall bära sin rättegångskostnad.

114 Enligt artikel 87.4 i rättegångsreglerna skall Förbundrepubliken Tyskland bära sin rättegångskostnad.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(första avdelningen i utökad sammansättning)

följande dom:

1) **Sökandenas talan avvisas.**

2) **The Coca-Cola Company och Coca-Cola Enterprises Inc. skall ersätta rättegångskostnaderna i mål T-125/97 respektive mål T-127/97.**

3) **The Virgin Trading Company Ltd och Förbundsrepubliken Tyskland skall bära sina rättegångskostnader.**

Vesterdorf Tiili Pirrung

Meij Vilaras

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 22 mars 2000.

H. Jung
Justitiesekreterare

B. Vesterdorf
Ordförande